

PREVENTIVNÍ STRATEGIE STŘEDNÍ ŠKOLY

Charakteristika a účel dokumentu

Preventivní strategie střední školy je koncepčním dokumentem školy v oblasti prevence rizikového chování žáků. Dokument vymezuje základní cíle, principy, oblasti a formy preventivních aktivit školy a je zpracován v souladu s platnou legislativou České republiky, zejména se zákonem č. 561/2004 Sb., školský zákon, vyhláškou č. 27/2016 Sb., a metodickými doporučeními MŠMT k primární prevenci rizikového chování.

Strategie je dlouhodobého charakteru, je každoročně vyhodnocována a aktualizována. Navazuje na Preventivní program školy, školní řád, Školní vzdělávací program a činnost školního poradenského pracoviště.

Období dospívání a rané dospělosti je spojeno se zvýšeným rizikem výskytu rizikového chování (užívání návykových látek, šikana a kyberšikana, záškoláctví, sebepoškozování, rizikové sexuální chování, extremismus aj.). Cílem prevence na střední škole není pouze informovat, ale především rozvíjet osobnost žáků, jejich sociální a občanské kompetence, schopnost odpovědnosti za vlastní jednání a zdravý životní styl.

Východiska prevence na střední škole

Prevence rizikového chování na střední škole zohledňuje věková, vývojová a psychosociální specifika dospívajících žáků, jejich rostoucí míru samostatnosti a odpovědnosti, jakož i zvýšené nároky související s přípravou na další studium nebo vstup na trh práce.

Škola se zaměřuje zejména na prevenci následujících rizikových jevů:

- užívání návykových látek (alkohol, tabákové a nikotinové výrobky, nelegální drogy)
- šikanu a kyberšikanu
- záškoláctví a školní neúspěšnost
- rizikové chování v online prostředí
- projevy agrese, násilí a extremismu
- duševní obtíže, sebepoškozování a poruchy příjmu potravy
- rizikové sexuální chování

Cíle preventivní strategie

Cílem preventivní strategie školy je:

- vytvářet bezpečné, podnětné a respektující školní prostředí
- systematicky předcházet vzniku rizikového chování a minimalizovat jeho negativní dopady
- včas identifikovat žáky ohrožené rizikovým chováním nebo školním neúspěchem
- rozvíjet sociální, občanské a právní kompetence žáků
- podporovat zdravý životní styl a duševní pohodu žáků
- posilovat spolupráci školy se zákonnými zástupci a odbornými institucemi

Základní principy prevence

Preventivní působení školy je založeno na následujících principech:

- systematicčnost a dlouhodobost
- výchovná a vzdělávací provázanost preventivních aktivit
- věková a individuální přiměřenost
- aktivní zapojení žáků
- spolupráce všech pedagogických pracovníků
- průběžné vyhodnocování účinnosti preventivních opatření

Oblasti a formy preventivních aktivit

Prevence ve vzdělávacím procesu

Témata prevence rizikového chování jsou integrována do školního vzdělávacího programu a realizována zejména prostřednictvím všeobecně vzdělávacích a odborných předmětů. Prevence je zaměřena zejména na rozvoj právního vědomí, mediální gramotnosti, zdravého životního stylu, odpovědnosti za vlastní jednání a zvládání zátěžových situací.

Vzdělávání pedagogických pracovníků

Škola zajišťuje systematické vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti prevence rizikového chování, zejména v:

- metodikách preventivní výchovy
- technikách práce s třídním kolektivem
- řešení konfliktních a krizových situací
- právním rámci prevence a ochrany žáků

Prevence ve výuce

Témata prevence jsou integrována do ŠVP a realizována zejména v předmětech společenských, odborných, tělesné výchovy, ICT a v rámci třídnických hodin. Důraz je kladen na:

- prevenci závislostního chování
- prevenci šikany a kyberšikany
- duševní zdraví
- finanční a mediální gramotnost
- partnerské a sexuální vztahy
- právní odpovědnost mladistvých

Vztahy ve škole

Pedagogičtí pracovníci školy vytvářejí podmínky pro otevřenou a respektující komunikaci se žáky, podporují vzájemnou důvěru a pozitivní sociální klima ve třídách. Žáci jsou vedeni

k odpovědnému a ohleduplnému chování. Učitel si buduje vzájemnou důvěru se žákem, s rodičem a ostatními pedagogiky, dále také s výchovným poradcem, školním metodikem prevence, popř. s vedením školy.

Metody a formy práce

Ve výuce jsou využívány aktivizující metody práce, skupinová a projektová výuka, diskuse a další formy podporující spolupráci, kritické myšlení a sociální dovednosti žáků.

Skupinová a komunitní práce

Ve výuce jsou využívány aktivizační metody práce – skupinová práce, diskuse, projektové vyučování a komunitní kruhy. Tyto metody podporují:

- spolupráci
- respekt k odlišným názorům
- řešení konfliktů
- odpovědnost za jednání ve skupině

Projektové a celoškolské aktivity

Škola realizuje preventivní projekty, adaptační kurzy, projektové dny a besedy s odborníky. Tyto aktivity podporují pozitivní vztahy mezi žáky napříč třídami a ročníky a přispívají k prevenci šikany a sociální izolace.

Hodnocení a zpětná vazba

Škola uplatňuje formativní hodnocení a poskytuje žákům průběžnou a srozumitelnou zpětnou vazbu se zaměřením na individuální pokrok a rozvoj kompetencí. Žáci si zpracovávají vlastní sebehodnocení, a to dvakrát ročně, mají vlastní portfolio. Je podporován jeho individuální talent a zájem. Pomáháme žákům vybudovat si důvěru v sebe sama, ve vlastní síly, vytvářet pozitivní vztah k okolnímu světu.

Spolupráce se zákonnými zástupci a institucemi

Škola usiluje o otevřenou a partnerskou spolupráci se zákonnými zástupci žáků. Rodiče jsou informováni prostřednictvím třídních schůzek, individuálních konzultací a elektronické komunikace. V případě potřeby jsou rodičům poskytovány kontakty na odborná poradenská a preventivní zařízení.

Škola spolupracuje se zákonnými zástupci žáků, školskými poradenskými zařízeními, orgány sociálně-právní ochrany dětí, Policií ČR a dalšími institucemi dle charakteru řešených situací.

Škola spolupracuje zejména s:

- pedagogicko-psychologickou poradnou (PPP)
- speciálně pedagogickým centrem (SPC)
- OSPOD
- Policií ČR, Městskou policií Třebíč
- neziskovými organizacemi

Školní poradenské pracoviště

Školní poradenské pracoviště zajišťuje poradenské, preventivní a intervenční služby žákům, zákonným zástupcům i pedagogickým pracovníkům. Jeho činnost je koordinována vedením školy a zahrnuje zejména činnost výchovného poradce a školního metodika prevence, případně dalších odborných pracovníků školy.

Preventivní strategie je realizována ve spolupráci se školním poradenským pracovištěm, jehož součástí jsou:

- školní metodik prevence
- výchovný poradce
- vedení školy

STRATEGIE PŘEDCHÁZENÍ ŠKOLNÍ NEÚSPĚŠNOSTI

Škola systematicky sleduje studijní výsledky a školní docházku žáků. V případě identifikace rizik školní neúspěšnosti jsou přijímána včasná podpurná opatření, zejména individuální pedagogická podpora, spolupráce se zákonnými zástupci a zapojení školního poradenského pracoviště. V odůvodněných případech je doporučena spolupráce se školskými poradenskými zařízeními. Škola má tuto strategii zpracovanou v samostatném dokumentu.

STRATEGIE PŘEDCHÁZENÍ ŠIKANĚ NA STŘEDNÍ ŠKOLE

Škola uplatňuje systematickou a dlouhodobou strategii předcházení šikaně, kyberšikaně a dalším formám násilného či ponižujícího chování v souladu s platnou legislativou, metodickými doporučeními MŠMT a Preventivním programem školy. Cílem strategie je vytvářet bezpečné, respektující a podporující školní prostředí a minimalizovat rizika ohrožující zdravý psychosociální vývoj žáků střední školy.

Strategie zohledňuje věková a vývojová specifika dospívajících žáků, jejich rostoucí míru odpovědnosti a samostatnosti a zvýšená rizika spojená s mezilidskými vztahy, online prostředím a sociálním tlakem.

Vymezení šikany

Šikana je chápána jako opakované a úmyslné chování jednoho nebo více jedinců vůči oběti, která se tomuto jednání neumí nebo nemůže bránit. Škola rozlišuje zejména následující formy šikany:

- přímou šikanu, která může mít podobu fyzickou, verbální nebo neverbální (např. fyzické útoky, nadávky, výhrůžky, ponižování, ničení nebo krádeže osobních věcí)
- nepřímou šikanu, jejímž cílem je psychické a emocionální poškození oběti (např. sociální izolace, pomluvy, znevažování, ignorace, ponižování před kolektivem)
- kyberšikanu, která probíhá prostřednictvím informačních a komunikačních technologií (např. šíření ponižujících materiálů, zakládání falešných profilů, výhrůžné či urážlivé zprávy)

Za šikanu není považováno jednorázové škádlení nebo konflikt mezi žáky stejné síly. V okamžiku, kdy je jeden z aktérů dlouhodobě znevýhodněn a chování má znaky nerovnováhy moci, je takové jednání považováno za šikanu.

Varovné signály šikany

Pedagogičtí pracovníci školy sledují zejména přímé a nepřímé varovné signály, které mohou poukazovat na výskyt šikany, například:

- opakované ponižování, posměšky, nátlak nebo panovačné chování
- sociální izolaci žáka, zhoršení školního prospěchu nebo změny chování
- poškození osobních věcí, nevysvětlitelné ztráty
- psychosomatické obtíže, úzkost, zvýšenou absenci nebo vyhýbání se škole

Škola považuje za důležitou také spolupráci se zákonnými zástupci, kteří mohou zaznamenat změny v chování žáků mimo školní prostředí.

Principy prevence a postupy školy

Prevence šikany je realizována jako součást výchovně-vzdělávacího procesu, zejména prostřednictvím:

- třídnických hodin a adaptačních aktivit
- začleňování témat prevence do výuky
- podpory pozitivního klimatu třídních kolektivů
- rozvoje sociálně-emočních dovedností, komunikace a schopnosti řešit konflikty nenásilnou cestou

Škola uplatňuje nulovou toleranci vůči šikaně a dbá na včasné zachycení rizikového chování.

Vazba na samostatné krizové plány

Konkrétní postupy při podezření na šikanu, kyberšikanu nebo při jejich prokázání jsou rozpracovány v samostatných krizových plánech školy. Tyto dokumenty nejsou součástí textu této strategie, jsou však závazné pro všechny pedagogické pracovníky školy.

Krizové plány jsou:

- uloženy u vedení školy
- dostupné na interním školním úložišti přístupném pedagogickým pracovníkům
- pravidelně aktualizovány a projednávány v rámci pedagogických porad.

Postupy v těchto plánech jsou uplatňovány v souladu s metodickými doporučeními MŠMT a ve spolupráci se školním poradenským pracovištěm, zákonnými zástupci žáků a případně dalšími institucemi (PPP, SPC, OSPOD, Policie ČR).

Evaluace a aktualizace strategie

Preventivní strategie školy je živým dokumentem, který reaguje na aktuální potřeby žáků a školy. Jejím cílem je vytvářet bezpečné, podporující a respektující prostředí, ve kterém mohou žáci rozvíjet své osobní, sociální i studijní kompetence

Preventivní strategie školy je nejméně jednou ročně vyhodnocována školním metodikem prevence ve spolupráci s vedením školy. Výsledky evaluace slouží k úpravě Školního preventivního programu a dalšímu zkvalitňování preventivní činnosti školy.

V Třebíči dne 28. srpna 2025

Mgr. Zuzana Ležáková v.r. - školní metodik prevence

Ing. Renata Hrušková, MBA v.r. - ředitelka školy